

Virkistys – ja matkailuvyöhykkeet / Matkailun veto- voima-alueet

Pohjois-Savon maakuntakaavan selvityksiä

Pohjois-Savon liiton julkaisu A:57

Kannet: Irma Toivanen
Taitto: Marja Partanen

Painosmäärä 100 kpl
Kuopio 2008

Pohjois-Savon liitto
Sepänkatu 1, Kuopio, PL 247, 70101 Kuopio
puh. (017) 550 1400
e-mail: kirjaamo@pohjois-savo.fi
faksit: (017) 262 5090 kirjaamo, (017) 550 1428 johto

ISBN 978-952-5759-04-4
ISSN 1797-4402

ESIPUHE

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan maakuntakaavan tulee perustua tarpeellisessa määrin laadittuihin selvityksiin, tutkimuksiin ja suunnitelmiin. Pohjois-Savon Virkistys – ja matkailuvyöhykkeet / Matkailun vetovoima-alueet- selvitys on osa Pohjois-Savon maakuntakaavan valmisteluaineistoa.

Virkistys – ja matkailuvyöhykkeet / Matkailun vetovoima- alueet - selvitys sisältää esitykset maakuntakaavaan merkittävistä virkistystä ja matkailua koskevista kehittämisperiaatemerkinnoista.

Selvityksen laadintaan on osallistunut eri viranomais- ja edunvalvontatahoista koostuva yhteistyöryhmä. Työryhmässä ovat olleet edustettuina seuraavat tahot: Pohjois-Savon ympäristökeskus, Metsähallitus, Kuopion yliopisto, Pohjois-Savon TE-keskus, Rautavaaran Metsäkartano, Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri, Puijon Latu ry, Metsäteollisuus ry, Kuopion Pursiseura ry, MTK Pohjois-Savo ry, Nilsiän kaupunki ja Pohjois-Savon liitto.

Työryhmä on seurannut selvityksen laadinnan etenemistä, tuonut oman sidosryhmänsä näkemykset selvityksen teemoihin sekä evästänyt johtopäätösten tekoa maakuntakaavan tarpeisiin. Työryhmän jäsenten selvitystä täydentävät tiedot ovat selkiyttäneet tehtyjä ratkaisuja ja tuoneet lisäperusteita mm. valmisteluvaiheen merkintärajauksiin.

Selvityksen on laatinut Pohjois-Savon liitossa maakuntainsinööri Jouko Kohvakka.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Virkistys – ja matkailuvyöhykkeet / Matkailun vetovoima-alueet.....	7
2. Virkistys- ja matkailuvyöhykkeen ja matkailun vetovoima-alueen määrittely	9
3. Esitykset matkailun vetovoima-alueiksi ja virkistys- ja matkailuvyöhykkeiksi	10
4. Vyöhykekohtainen tarkastelu	11
Kuopio- Tahko – matkailuvyöhyke	11
Tahko- Pisa- Tiilikka- Metsäkartano	12
Kallavesi-Suvasvesi	13
Rautalammin- Konneveden alue	14
Hällämönharju- Talaskangas	15
Koljonvirta- Runni- Kiuruvesi.....	16
Keskisaari-Tuovilanlahti- Korkeakoski	17
Rasvanki – Äyskoski	18
Vaikkojoki- Maarianvaara – Tuusniemi.....	19
Lapinlahti- Väisälänmäki.....	20
Pielavesi	21
Suovu-Palonen-Riuttala.....	21
Leppävirran- Konnuksen alue	22

1. Virkistys – ja matkailuvyöhykkeet / Matkailun vetovoima-alueet

Valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet ja MRL:n asettamat maakuntakaavan sisältövaatimukset edellyttävät liittoja käsittelemään virkistysmahdollisuuksia maakuntakaavassa. Maakuntakaavassa tarkasteltavilla alueilla tulee olla vähintään ylikunnallista merkitystä.

Maakuntahallituksen 10.12.2007 hyväksymien Pohjois-Savon maakuntakaavan tavoitteiden mukaan maakuntakaavalla

- Turvataan virkistäytymismahdollisuudet luontosuhteiltaan houkuttelevilla alueilla ja luodaan edellytyksiä luontomatkailun kehittämiseksi.
- Kaavalla edistetään luonnon moninaiskäyttöä,
- Edistetään Vuoksen ja Rautalammin vesistöalueilla virkistykseen toimintaedellytyksiä,
- Osoitetaan virkistykseen ja matkailun kannalta tärkeät hiljaiset alueet, luodaan edellytykset monipuolisen ja houkuttelevan maakunnallisen ja seudullisen ulkoilureitistön toteuttamiselle
- Otetaan huomioon merkittävimmät ylikunnalliset ulkoilun ohjaamistarvetta edellyttävät aluekokonaisuudet
- Luodaan edellytykset seudullisten virkistysalueiden syntymiselle erityisesti kaupunki-seuduille.

Perinteisesti seutu- ja maakuntakaavoissa **virkistykseen liittyviä alueita on osoitettu VL-, VR-, MY-, MU, rme, rmm ja rmk- aluevarauksin ja ohjeellisin merkinnöin.**

Ylä-Savon maakuntakaavassa ja Sisä-Savon seutukaavassa otettiin käyttöön myös uutena merkintänä **erämatkailualueiden ohjeellinen merkintä rme** ja Koillis-Savon seutukaavassa **metsästysmatkailualueen ohjeellinen merkintä rmm**. Erämatkailualueina osoitettiin laajemmat erämatkailuun ja -retkeilyyn soveltuvat tai ao. käytössä jo olevat alueet. Alueiden kohdevalinnassa huomioitiin erityisesti kuntien ja muiden paikallisten tahojen, mm. kylätoimikuntien esitykset ja paikallistuntemus.

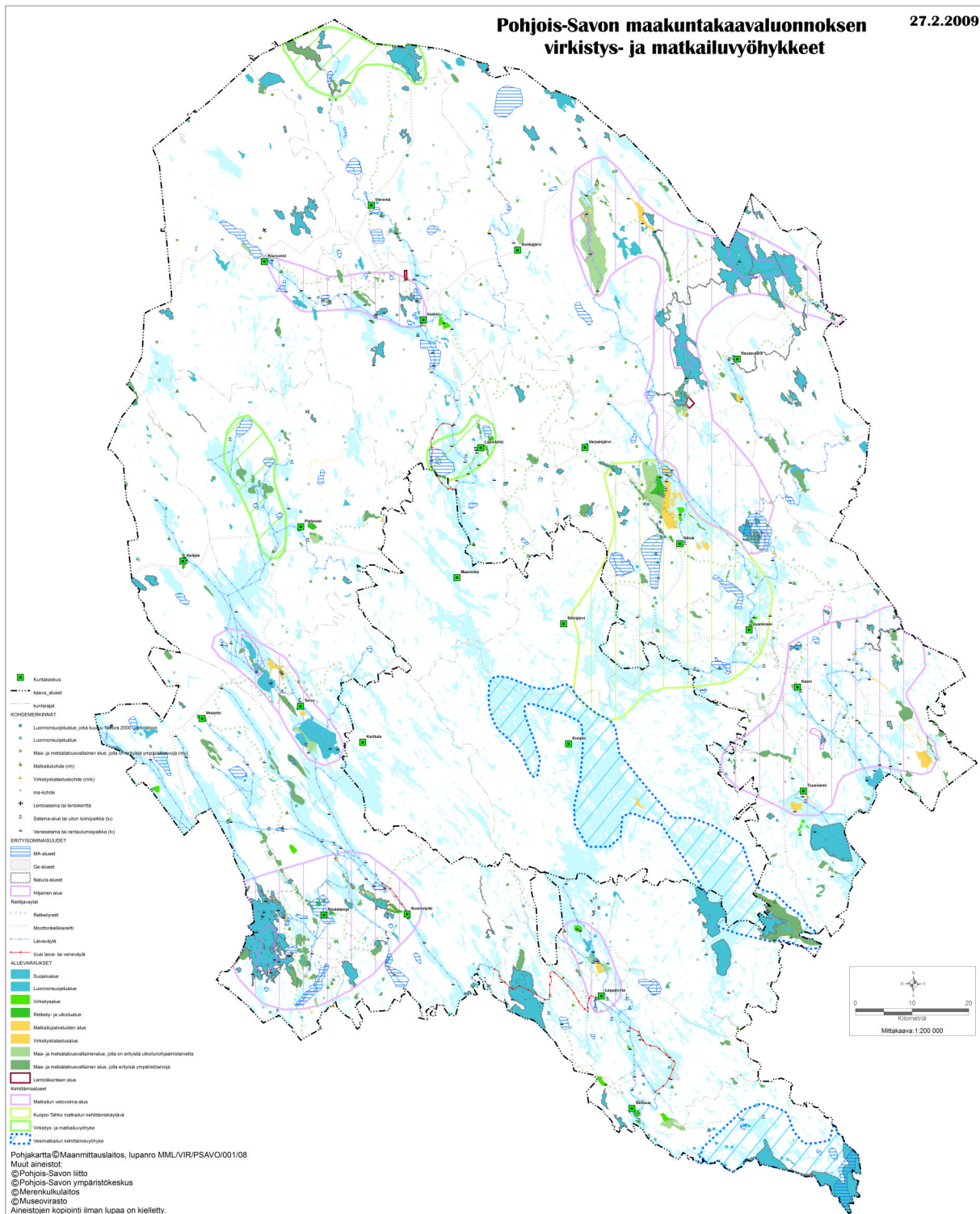
Erämatkailualueiden ohjeellisten rajausten luonne maakuntakaavassa oli vahvasti ko. kohteiden rakentamisen ja toiminnan aktivointi ja samalla tiedottava. Tavoitteena oli siis osaltaan erähenkisen luontomatkailun perusedellytysten parantaminen alueella. Kohteen toteutumisen katsottiin riippuvan täysin paikallisesta aktiivisuudesta. Metsästysmatkailualuevaraukset tehtiin puolestaan Rautavaaran kunnan aloitteesta ja yksinomaan ko. kuntaa koskien.

Erä- ja metsästysmatkailualueita koskevan merkinnän luonne oli informatiivinen: Alueet ovat ko. tarkoitukseen käytettävissä. Lähtökohta oli ko. matkailun osa-alueiden aktivoiminen ja samalla siihen liittyvän kehittämispotentiaalin hyödyntäminen.

Erä- ja metsästysmatkailualueet ovat kuitenkin jääneet vaille systemaattista suunnittelua ja tehdyt vähäiset toimenpiteet alueilla eivät tue merkinnän luonnetta. Em. syystä em. kehittämistarpeita on päätetty tarkastella kehittämisperiaatemerkinnoin vahvemmin matkailun lähtökohdista lähtien ja kohdistettuna erityisesti niille alueille, joilla on jo merkittävää matkailullista toimintaa.

Suoraan virkistykseen ja matkailuun liittyviä merkintöjä seutu- ja maakuntakaavoissa ovat olleet **retkeily- ja moottorikelkkareitit**. Näiden lisäksi maakuntakaavan merkinnöistä hiljaisilla alueilla ja matkailupalveluiden alueilla sekä jossain määrin myös eräillä suojelualueilla on selvä kytkös virkistykseen. Käytännössä ulkoilua ja virkistäytymistä harrastetaan em. ohella jokamiehenoikeuden nojalla myös aivan tavallisilla maa- ja metsätalousalueilla, jotka vain maisemaltaan ja luontoarvoiltaan ovat houkuttelevia ja jotka ovat helposti saavutettavissa.

sa. Pohjois-Savossa myös runsas vesistö ranta-alueineen muodostaa merkittävän virkistystä – ja matkailua palvelevan vyöhykkeen.

Toiminnallisista kytköksistä huolimatta kaikkia em. alue- ja aluevaraustyypejä on seutu- ja maakuntakaavoissa tarkasteltu toisistaan erillisinä asioina, vaikka selkeästi on havaittavissa, että ne kasautuvat ja painottuvat samoille alueille eri puolilla maakuntaa. Toisin sanoen maakunnassa on selkeästi osoitettavissa virkistys-, suojelu- maisema- matkailu- jne alueiden muodostamia kokonaisuuksia, joilla on myös tunnettavuutta maakunnan ulkopuolella.

Em. perusteella on katsottu tarkoituksenmukaiseksi tarkastella virkistykseen ja matkailuun soveltuvia alueita laajoina kokonaisuuksina – ns. **virkistys- / matkailuvyöhykkeinä**. **Maakuntakaavassa vyöhykemarkinnän tarkoitus on korostaa sen kattaman alueen merkitystä virkistykseen ja matkailun kannalta ja tuoda tämä näkökulma huomioon ottaen vyöhykkeen sisällä olevien aluevarausten käsittelyyn.** Toisaalta vyöhykkeiden ulkopuolella olevilla virkistysalueilla jne ei nähdä olevan sellaista merkitystä, että niitä olisi enää tarvetta merkitä entisessä määrin maakuntakaavaan.

Valtaosalla vyöhykkeistä on jo nyt erityisen suurta merkitystä matkailun kannalta ja niille on jo sijoittunut huomattavan paljon matkailuyrityksiä. Ko. vyöhykkeillä ohjaustarve kohdistuu pääsääntöisesti matkailun toimintaedellytysten huomioon ottamiseen. Nämä vyöhykkeet tullaan osoittamaan maakuntakaavassa ns. **matkailun vetovoima-alueina**. Ko. merkintää on jo käytetty kesällä 2008 vahvistuneessa Kuopion seudun maakuntakaavassa. **Loput vyöhykkeistä painottuvat käyttömuodoltaan lähinnä omatoimiseen retkeilyyn ja luonnossa virkistäytymiseen.** Kaikilla em. vyöhykkeillä on kuitenkin luonnollisesti pääkäyttömuotona **maa- ja metsätalous**, eikä kehittämisperiaatemarkinnalla ole tarkoitus millään tavoin vaikuttaa ko. maankäyttömuotoihin.

2. Virkistys- ja matkailuvyöhykkeen ja matkailun vetovoima-alueen määrittely

Virkistys- ja matkailuvyöhykkeellä tarkoitetaan virkistys-, ulkoilu- ja retkeilyalueiden, erilaisten kasvullisten alueiden, kuten suojelu- ja luonnonsuojelualueiden sekä maa- ja metsätalousalueiden muodostamien vihervyöhykkeiden kokonaisuutta, joilla ei ole merkittävässä määrin ko. alueisiin tukeutuvaa matkailuyritystoimintaa.

Vyöhykkeeseen sisältyvät osana myös erilaiset, ylikunnalliset ja ylimaakunnalliset reitistöt, kuten retkeily-, ulkoilu-, vaellus-, melonta-, veneily- ja polkupyöräreitit sekä moottorikelkkareitit erilaisine tauko- ja levähdystuskohtineen sekä yhteystarpeineen

Vyöhykkeitä tukevia ja täydentäviä ns. luonnon vetovoimatekijöitä ovat mm. valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, kulttuurihistorialliset alueet ja ympäristöt sekä perinnemaisema-alueet.

Matkailun vetovoima-alueina puolestaan on osoitettu maakunnan matkailutoiminnan kannalta merkittävimmät aluekokonaisuudet. Niihin sisältyvät itse kohteen alue ja siihen liittyvät suojelu- ja muut alueet, joista on mahdollista kehittää matkailutoimintaa palveleva laaja kokonaisuus

Vyöhykkeet luokitellaan niiden tunnettavuuden perusteella ylimaakunnallisiin, maakunnallisiin ja seudullisiin vyöhykkeisiin.

3. Esitykset matkailun vetovoima-alueiksi ja virkistys- ja matkailuvyöhykkeiksi

Selvitys sisältää esityksen 14 vyöhykkeestä, joista kolme (Tahkovuoren- Pisan- Tiilikan-vyöhyke, Kallaveden- Suvasveden- vyöhyke ja Rautalammin- Konneveden vyöhyke) ovat ylimaakunnallisesti tunnettuja ja 6 maakunnallista ja 4 seudullista vyöhykettä. Vyöhykkeistä Hällämönharjun- Talaskankaan, Suovu-Palosen- Riuttalan, Litharjun ja Pielaveden vyöhykkeet ovat virkistys- ja matkailuvyöhykkeitä ja loput 10 matkailun vetovoima-alueita.

Maakuntakaavaan esitetään merkittäväksi seuraavat kehittämisperiaatemerkinnot:

Virkistys- ja matkailuvyöhykkeet:

- Hällämönharjun – Talaskankaan vyöhyke, Vieremä
- Suovu- Palosen- Riuttalan vyöhyke, Kuopio
- Pielaveden vyöhyke, Pielavesi

Esitys maakuntakaavan virkistysvyöhykkeitä koskevaksi suunnittelumääräykseksi:

Suunnittelumääräys: Alueen käytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueen merkitys virkistystyksen kannalta.

Matkailun vetovoima-alueet:

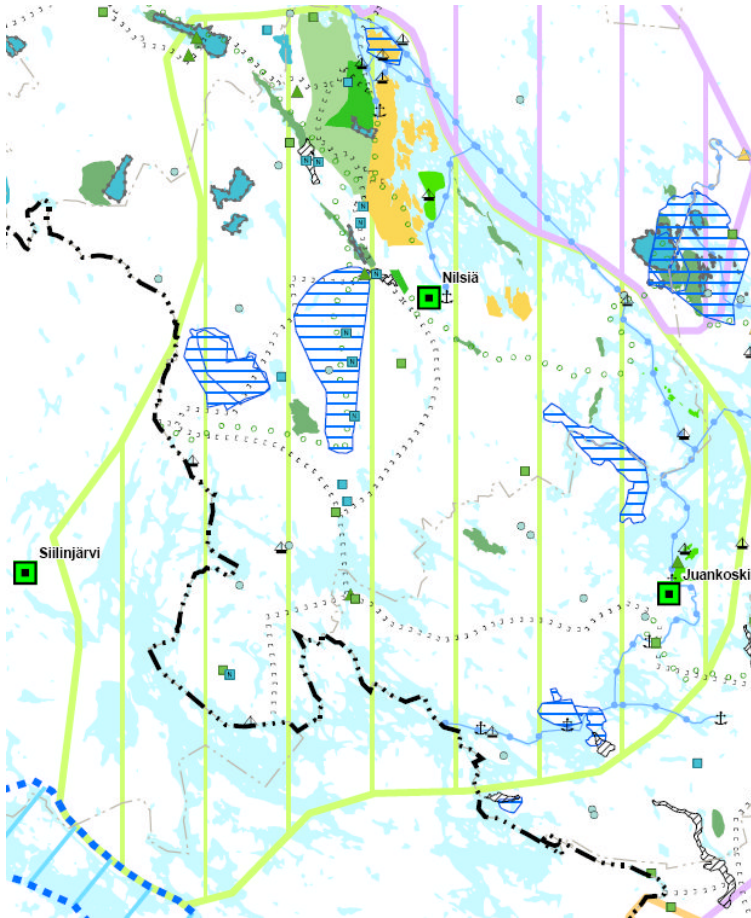
- Koljonvirran- Runnin – Kiuruveden vyöhyke, Iisalmi, Kiuruvesi
- Tahkon- Pisan- Älänteen- Tiilikan- Metsäkartanon vyöhyke, Nilsia, Sonkajärvi, Rautavaara
- Tahkon- Kuopion matkailuvyöhyke, Nilsia, Kuopio
- Lapinlahden- Väisälänmäen vyöhyke, Lapinlahti
- Keskisaaren- Tuovilanlahden-Korkeakosken vyöhyke, Maaninka, Pielavesi
- Rasvangan- Äyskosken vyöhyke, Tervo
- Kallaveden- Suvasveden vyöhyke, Kuopio, Tuusniemi
- Vaikkojoen- Maarianvaaran – Tuusniemen vyöhyke, Kaavi, Tuusniemi
- Leppävirran- Konnuksen vyöhyke, Leppävirta
- Rautalammin-Konneveden vyöhyke, Rautalampi, Suonenjoki

Esitys maakuntakaavan matkailun vetovoima-alueita koskevaksi suunnittelumääräykseksi

Suunnittelumääräys: Matkailun kehittämisessä ja alueen käytön suunnittelussa vetovoima-alueilla tulee edistää suojelualueverkoston ja arvokkaiden maisema-alueiden ekologisesti kestävä hyödyntämistä.

4. Vyöhykekohtainen tarkastelu

Kuopio- Tahko – matkailuvyöhyke

Vyöhyke on osa Kuopiosta Rautavaaralle ulottuvaa matkailullista kokonaisuutta. Vyöhyke rajautuu pohjoisessa Tahkon yläpuoliseen Syvärin järveen sisältäen mm. Aholansaaren matkailualueen. Etelässä vyöhyke rajautuu Kallaveden- Suvasveden vesimatkailuvyöhykkeeseen. Vyöhyke sisältää Kuopion ja Nilsian välisen Tahkon vesireitin, joka kytkee Tahkon matkailu-alueen Kuopioon. Matkailun ohella alueella painottuu vahvasti kulttuuriympäristö. Vyöhyke sisältää mm. seuraavat Koillis-Savon seutukaavaan sisältyvät aluevaraukset:

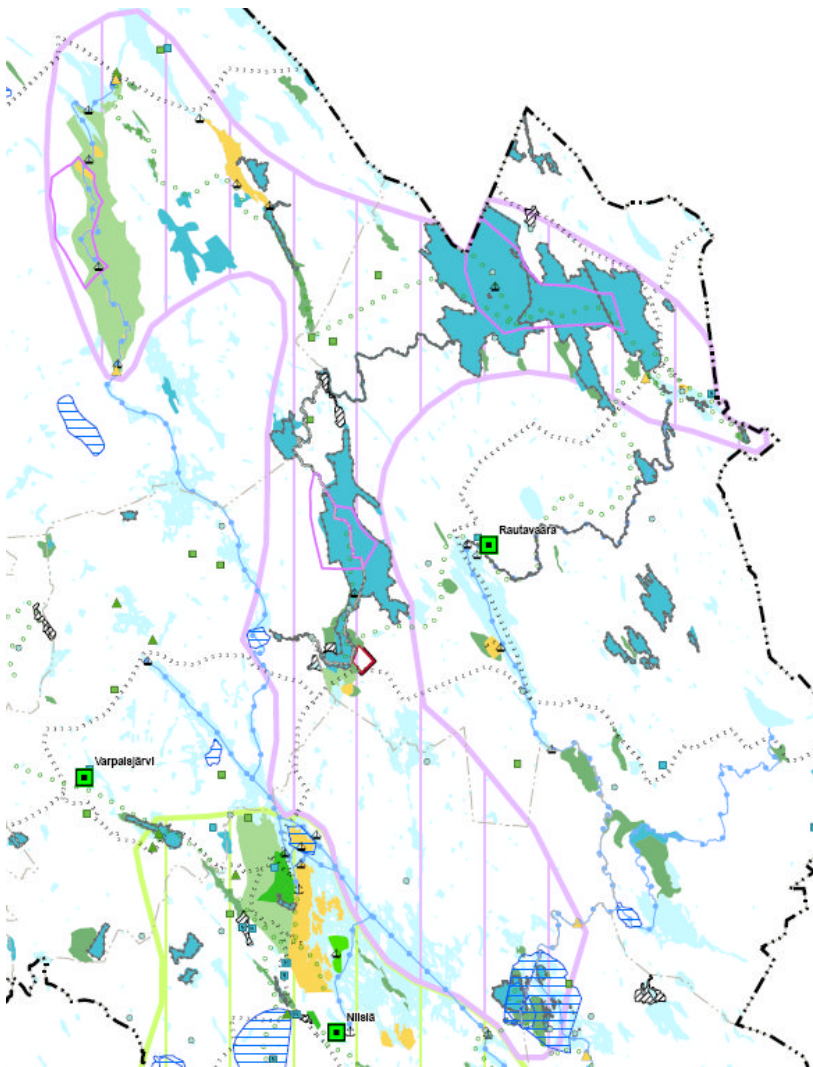
- Kinahmin kulttuurimaisema-alue
- Muuruveden kulttuurimaisema-alue
- Vuotjärven kulttuurimaisema-alue
- Kinahmi, RM 43.335
- Sänkimäen mäkikylä ma 43.531
- Tahkon matkailualue RM 43.331 ,
- VL 43.433, MU 43.271,
- Aholansaari RM 43.333, MU 43.272

Kuva: Tahkon alueen suosittuja matkailuaktiviteettaja on mm. moottorikelkkailu. Alueella on kattava kelkkailureitistö.

Tahko- Pisa- Tiilikka- Metsäkartano

Vyöhyke on osa Kuopiosta Rautavaaralle ulottuvaa matkailullista kokonaisuutta. Vyöhyke rajautuu lounaassa Tahkon matkailualueeseen. Vyöhyke sisältää hyvin monipuolisen kirjon virkistäytymistä ja matkailua palvelevia alueita, joista tunnetuimmat ovat Pisan kansallismaisema, Tiilikan kansallispuisto ja Rautavaaran metsäkartano. Myös Nurmijoki tunnetaan hyvin melojien sekä vapaa-ajan kalastajien keskuudessa. Alue on merkittävä sekä matkailun että virkistyskannalta. Se sisältää mm. seuraavat Koillis-Savon seutukaavaan ja Ylä-Savon maakuntakaavaan sisältyvät aluevaraukset:

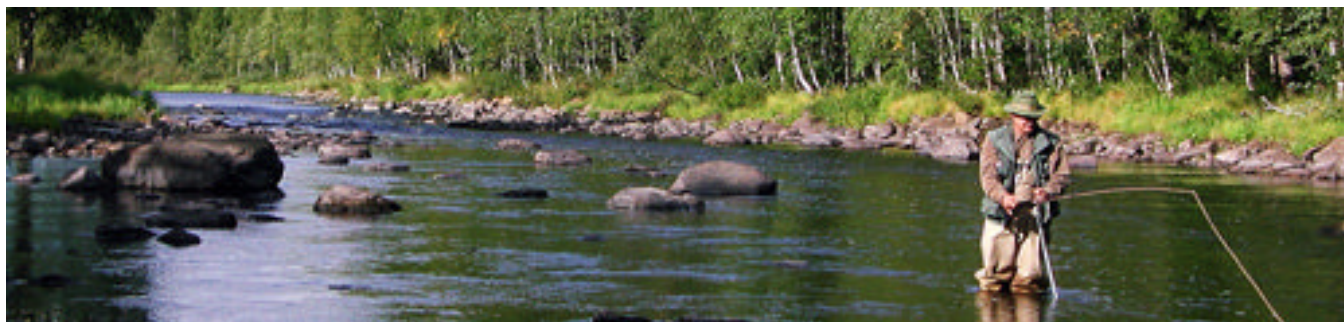

- Lastukosken kanava, RMk 43.351
- Pisan vuori, SL 43.542
- Älänteen harjualue, S 44.511, SL 44.542, Valtakunnallisen rantojensuojeluohjelman alue
- Keyrityn- ja Tiilikanjoet
- Nurmijoki
- Jyrkän matkailualue (YSMK)
- Tiilikan kansallispuisto SL 44.541
- Rautavaaran metsästysmatkailualue rmm 44.360
- Rautavaaran metsäkartanon alue RM 44.332, SL 44.543, MY 44.293,

Lisäksi alueella on mittava määrä ulkoilureittejä, joiden avulla alueet kytkeytyvät toiminnallisesti toisiinsa. Vyöhyke sijaitsee Nilsian, Rautavaaran ja Sonkajärven kuntien alueella.

Tahkovuoren alue on Kuopion seudun maakuntakaavassa ajateltu muodostavan osan Kuopioon saakka ulottuvasta matkailun vetovoima-alueesta. Pohjois-Savon maakuntakaavassa vyöhykettä jatketaan rautavaaralle ja Sonkajärvelle ulottuvaksi. Useista merkittävistä matkailukohteista johtu-

en vyöhykkeellä voidaan katsoa olevan valtakunnallista merkitystä.

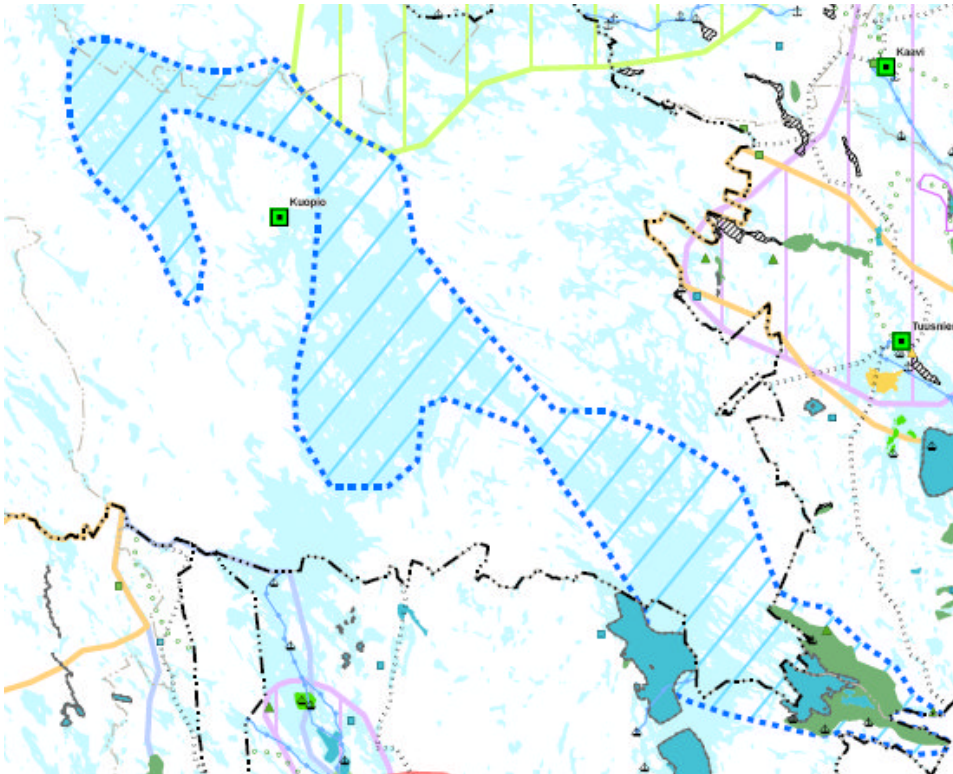

Kuva: Nurmijoki on suosittu vapaa-ajan kalastajien keskuudessa

Kallavesi-Suvasvesi

Alue on veneilyn ja vesimatkailun painopiste-alueita Pohjois-Savossa. Vyöhyke ulottuu koillisessa Etelä-Savon puolelle Heinäveden kuntaan, jossa sijaitsevat tunnetut Lintulan ja Valamon luostarit sekä Varistaipaleen ja Karvion kanavien matkailualueet.

Kallaveden puolella vetovoiman muodostavat lukuisat suojuun ja virkistykseen varatut kallio- ja hiekkarantaiset saaret taukopaikkoineen sekä vahvat kehitysnäkymät omaava Ritoniemen matkailualue. Kallansiltojen uusiminen lähivuosina avaa Pohjois-Kallaveden aiempaa paremmin veneilijöiden käyttöön. Pohjois-Kallavedellä on lukuisia vanhastaan suosittuja veneilykohteita, kuten esim. Ilvessalo rantautumispaikkoineen. Suvasvesi on puolestaan tunnettu kirkkaista vesistään, hiljaisuudestaan ja kalliosaaristaan. Vyöhykkeen kautta kulkee tunnettu Heinäveden laivareitti.

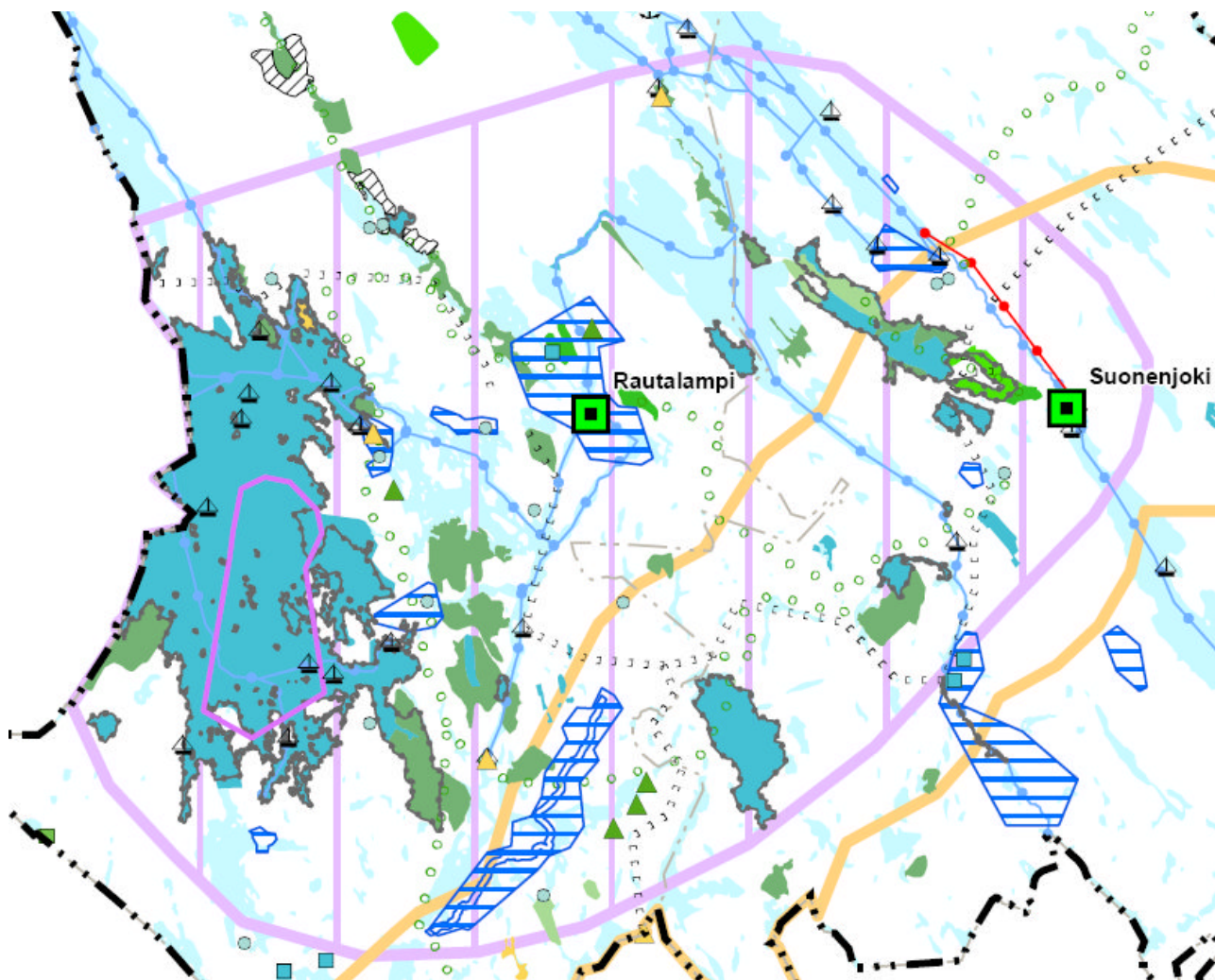
Vyöhyke sisältää mm. seuraavat Kuopion seudun maakuntakaavan ja Koillis-Savon seutukaavan aluevaraukset: Vesimatkailunkehittämisyöhyke, Ritoniemen matkailun vetovoima-alue, RM 11.332 Ritoniemi, MY 11.271 Ritoniemi, Keski-Kallavedensaaret (mm. Natura 2000-alue, VR 11.464, 11.471 – 474, SL 11.548), hil 11.003, hil 11.001 Suvasvesi, MA 11.626, MU 11.274, SL 11.611, MY 11.281.

Vyöhykkeen voidaan katsoa omaavan yli-maakunnallista virkistys-

ja matkailumerkitystä. Alue merkitään kokonaisuudessaan matkailun vetovoima-alueeksi.

Rautalammin- Konneveden alue

Vyöhyke kattaa Suonenjoen luoteis- ja länisosat, Rautalammin kirkonkylän ympäristöineen sekä Konneveden vesistöaluetta. Lännessä vesistöalue ulottuu Keski-Suomen puolelle Konneveden kuntaan. Alue sijaitsee Jyväskylän ja Kuopion puolivälissä ja on suosittua loma-asuntoaluetta.

Suonenjoen puolella alueen ytimen muodostaa Lintharjun alue, joka ulottuu poikki koko vyöhykkeen Suonenjoen kaupunkitaajamasta Rautalammin puolella sijaitsevalle Hämeenniemen ja Vaajasalmen alueelle. Lintharjun alue reitteineen on suosittua patikointialuetta. Lintharjun itäpuolella sijaitsee vanha lisveden taajama, joka on aikoinaan rakentunut siellä sijaitsevan metsäteollisuuden varaan. Lisveden tunnetuin kohde on siellä sijaitseva kulttuurihistoriallisesti arvokas Kolikkoinmäen alue.

Rautalammin kirkonkylästä luoteeseen aina Vesannon kunnan rajalle pistävä harjumuodostuma muodostaa erinomaiset puitteet patikoinnille. Konnevesi, joka tunnetaan myös kansallisveden nimellä on maisemaltaan kaunis ja veneily-ympäristönä erinomainen jylhine kalliorantoineen. Konnevedeltä on yhteys Konnekosken kautta Rautalammin Hankavedelle. Ko. vesistöjen väliselle kannakselle on keskittynyt useita matkailukohteita. Vyöhyke sisältää useita kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita ja alue on tunnettu myös kartanoperinteestään.

Vyöhyke sisältää mm. seuraavat Sisä-Savon seutukaavan aluevaraukset: SL 33.545, SL 33.552, MU 33.287,

MU 33.297, MU 33.296, MY 33.315, SL 33.559, RMk 33.356, RM 33.331, MY 33.316, RM 33.333, VL 33.433, MU 33.307, MY 33.310, MY 33.311, VR 31.463, SL 31.544, MY 31.290, SL 31.545, MU 31.261, MY 33.313.

Lisäksi alueella on runsaasti patikointiin, ratsastukseen ja moottorikelkkailuun tarkoitettuja reittejä, jotka yhdistävät vyöhykkeen eri osia toisiinsa. Vyöhykkeen voidaan katsoa omaavan ylimatekunnallista merkitystä.

Hällämönharju- Talaskangas

Vieremän ja Sonkajärven kuntien pohjois-osiin sijoittuva vyöhyke on maisema- ja luonnonarvoiltaan edustavimpia lähinnä patikointiin soveltuvia alueita. Valtakunnalliseen harjunsuojelu-ohjelmaan kuuluva Hällämönharju on soiden ja lampien reunustama pitkittäisharju. Se koostuu vaihtelevan muotoisista selännteistä ja harjukummuista runsaine suppineen. Hällämönharju on maisemallisesti erittäin kaunis, korkea, paikoitellen jyrkkärintainen harju-selänne, jonne on luontaisesti muodostunut kattava polkuverkosto. Hällämönharju on ulkoilureitein yhteydessä idässä osin Sonkajärven puolella sijaitsevaan Talaskankaan vanhojen metsien alueeseen. Myös Talaskankaalla on retkeilijöitä varten kattava reitistö taukopaikkoineen. Talaskankaan alueella on myös valtakunnallista tunnettavuutta. Ylä-Savon maakuntakaavassa on vyöhykkeelle osoitettu mm. seuraavat alue-

varaukset: MY 28.292, SL 28.504, MU 28.282, rme 28.340. Vyöhykkeen voidaan katsoa omaavan maakunnallista virkistys- ja matkailumerkitystä.

Koljonvirta- Runni- Kiuruvesi

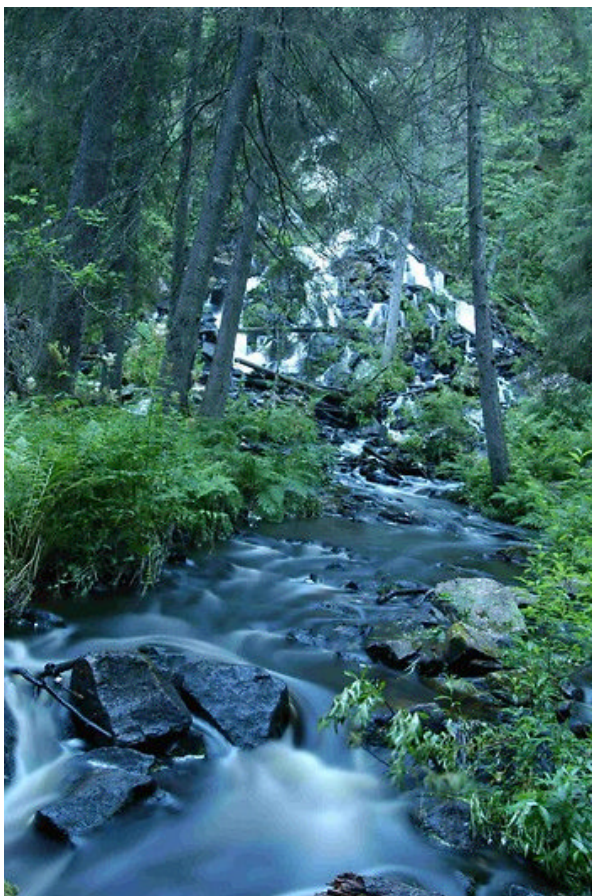
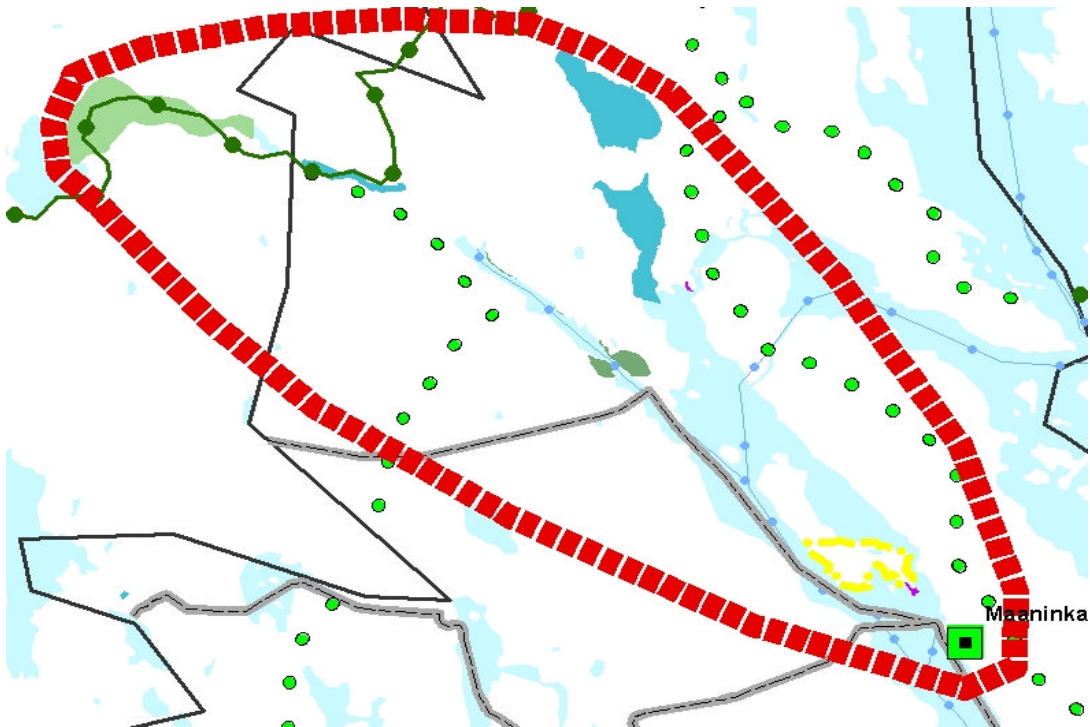
Koljonvirran- Runnin- Kiuruveden vyöhyke on käsitellyistä alueita vahvimmin kulttuurihistoriaan painottuva. Koljonvirran alue on tunnettu Suomen-sodan aikaisena taistelupaikkana. Alueella sijaitsee myös Juhani Ahon museo ympäristöineen. Koljonvirralta luoteeseen sijaitsee limäen mäkikylä ja lännessä Kiuruveden rajan tuntumassa Runnin kylpyläalue hoidettuine kulttuuriympäristöineen ja jokimaisemineen ja neulapatoineen. Runnin kylpyläalue on tunnettu viimevuosisadan alun suosittuna terveyskylpylänä. Runnilta johtaa veneväylä Saarikosken museosulun kautta Kiuruvedelle. Kiuruveden äärellä on useita matkailuurityksiä.

Ylä-Savon maakunta-kaavassa alueelle on osoitettu mm. seuraavia aluevarauksia: ma 21.534, RM 21.330, SL 21.503, SL 21.502, sr 21.605, ma 21.533, sr 21.604, MU 21.261, SM 21.585. Lisäksi alueella on kattava ulkoilu-reitistö, joka yhdistää sen eri osia toisiinsa. Vyöhykkeen voidaan katsoa omaavan maakunnallista virkistys- ja matkailumerkitystä.

Runnin vanha hotelli / Kuva:© Iisalmen kau-punki

Keskisaari-Tuovilanlahti- Korkeakoski

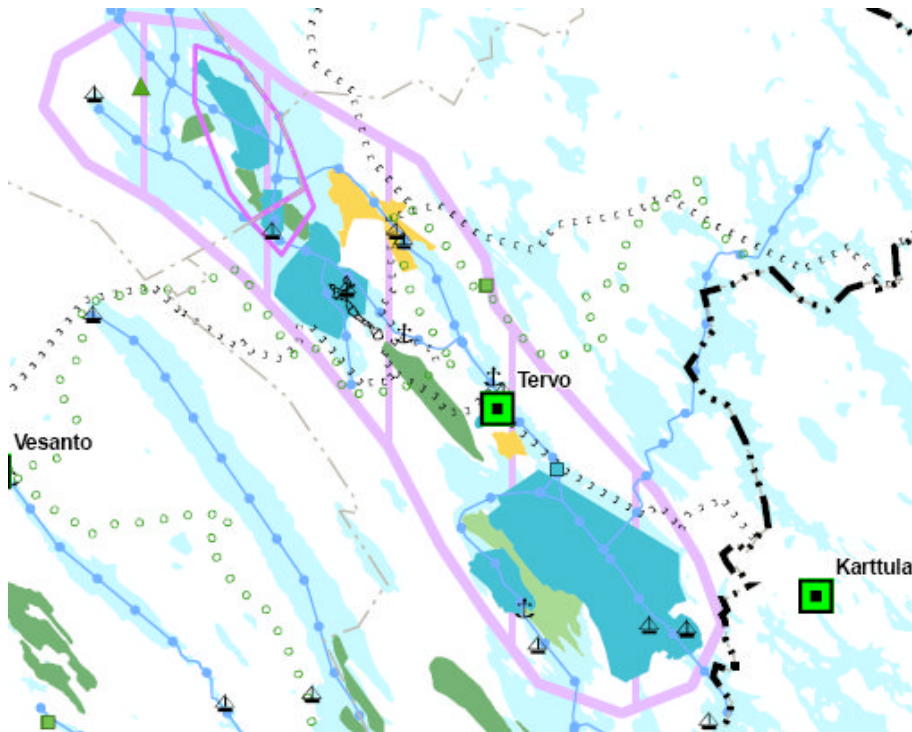
Vyöhyke pitää sisällään useita vanhastaan tunnettuja matkailukohteita ja kulttuurimaisema-alueita. Maaninkajärvi laajoine viljelysmaisemineen on kokonaisuudessaan luokiteltu kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeäksi alueeksi.

Vyöhykkeen länsiosissa sijaitsevalla Keskisaarella vielä toiminnassa olevine tanssilavoineen on maa-kunnallista tunnettuvuutta.

Maaninkajärveen laskee lisälmen reitti Ahkiolahden ja Viannankosken museokanavien kautta. Molemmat em. kohteista ovat suosittuja pysähdyspaikkoja automatkailijoiden keskuudessa. Maaninkajärven länsipäässä sijaitsee idyllinen Tuovilanlahden kylä venesatamineen. Tuovilanlahdesta lähtee ulkoilureitti maamme korkeimpana vesiputouksena tunnetulle Korkeakoskelle. Vyöhykkeen länsipäässä sijaitsee Löytyn-lohen matkailualue. Kuopion seudun maakuntakaavassa alueelle on osoitettu mm. seuraavat aluevaraukset: MA 12.620, VL 12.432, ge 12.660, MA 12.612, MA 12.614, VL 12.431, MY 12.293, MA-v 12.613, MY 12.293, SL 12.541. Vyöhykkeen voidaan katsoa omaavan maakunnallista virkistys -ja matkailumerkitystä.

Korkeakoski / Kuva: Janne Taskinen

Rasvanki – Äyskoski

Vyöhyke sijaitsee kokonaisuudessaan Tervon kunnan alueella. Vyöhyke palvelee erityisesti veneilyä ja kalastusmatkailua. Alueen eteläosassa sijaitseva laaja Rasvankin järvi on lähes kokonaisuudessaan suojelualueita.

Tervon kirkonkylän pohjoispuolella sijaitsee Kolunkana, jonka kautta päästään veneillä ja laivoilla ylävesistön eli Nilakan järvialueen puolelle. Luontaisesti Nilakka laskee Rasvankiin Äyskosken kautta. Äyskosken alue on jo vuosikymmenien ajan ollut tunnettu kalastusmatkailualue

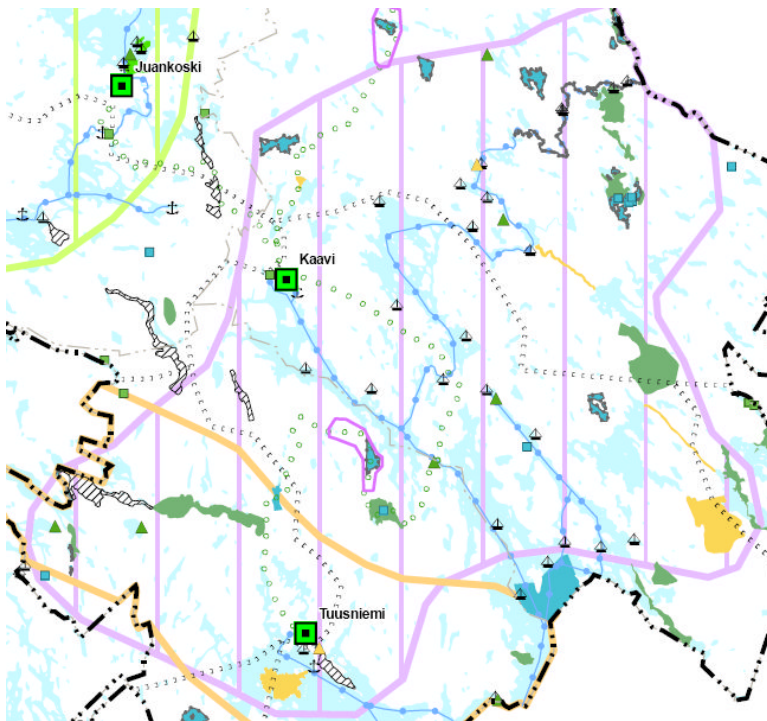
ja on yksi maakunnan tunnetuimpia kohteita kalastusharrastajien keskuudessa. Matkailualue on tällä hetkellä vahvassa kehitysvaiheessa.

Vyöhykkeeseen kohdistuvat mm. seuraavat Sisä-Savon seutukaavan aluevaraukset: SL 34.544, SL 34. 645, MU 34.283, RMk 34.351, SL 34.542, MU 34.284, RMk 34.350, E2 34.759.

Tervonsalmen kulttuurimaisema /Kuva: Tervon kunta

Vaikkojoki- Maarianvaara – Tuusniemi

Vaikkojoki on vahvimmin mat-kailun käytössä oleva jokialue Pohjois-Savossa. Talvisin alue on suosittu moottorikelkkailijoiden keskuudessa.

Vyöhykkeen eteläpäässä sijaitsee Maarianvaaran laskettelukeskus ja lounaassa Kaavinkoski ja edelleen Tuusniemen kirkonkylä ja sen mat-kailualueet, kuten Pahkasalo, Ohtaansalmi ja tanssipaviljoni Hojo Hojo.

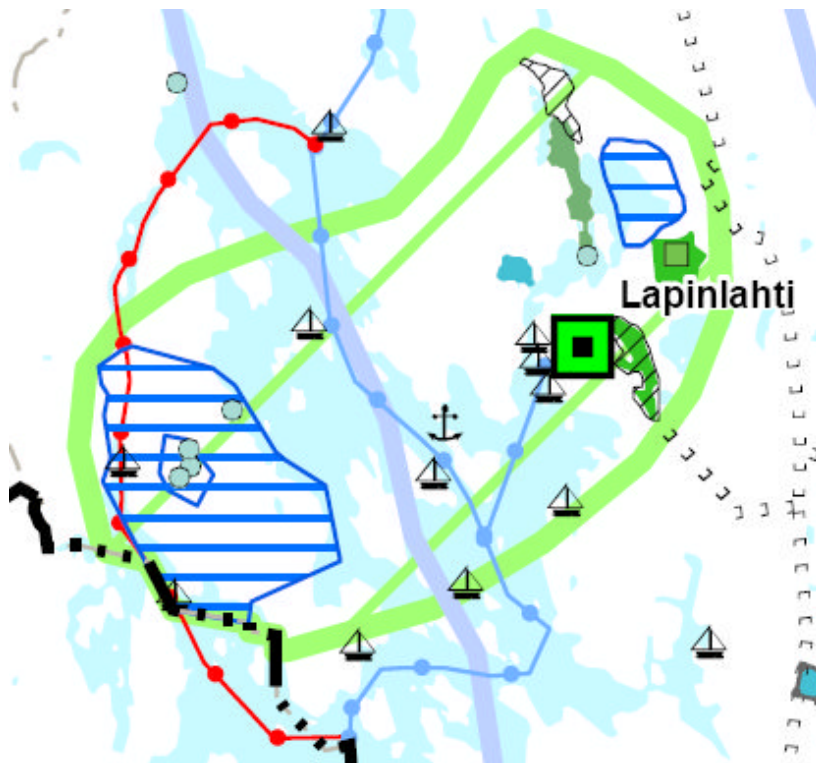
Vyöhykkeen eriosia yhdistää sekä kesäettä talvikäyttöä palveleva ulkoilureitistö.

Koillis-Savon seutukaavassa alueelle on osoitettu mm. seuraavat aluevaraukset: Vaikkojoen melontareitti, MY 42.293, RMk 42.351, MU 42.261, RM 42.332, MY 42.291, MY 45.291, SL 45.545, RM 45.331.

Maarianvaaran laskettelukeskus iltavalaistuksessa/ Kuva: Maarianvaaran laskettelukeskus

Lapinlahti- Väisälänmäki

Vyöhyke kytkeytyy kulttuurihistoriaan mm. Halosten taiteilijasuvun kautta. Vyöhykkeen länsiosassa sijaitseva Väisälänmäki on tunnettu maisema-alueena näkötorneineen ja patikka-reitteineen. Reitit yhdistävät alueen Lapinlahden kirkonkylään, jossa sijaitsee mm. Halosten veljesten taidetta esittelevä museo. Monet Suomen kansallista kulttuuria viime vuosisadan vaihteessa luoneet taiteilijat ovat ammentaneet innoitustaan Väisälänmäen jylhistä maisemista. Eero Järnefelt oleskeli Väisälänmäellä kesän 1893 maalaten mm. teoksen "Raatajat Rahanalaiset", josta Lapinlahti on saanut aiheen vaakunaansa: kaskenviertäjän.

Pekka Halonen maalasi Väisälänmäellä useita teoksia, esim. "Maisema

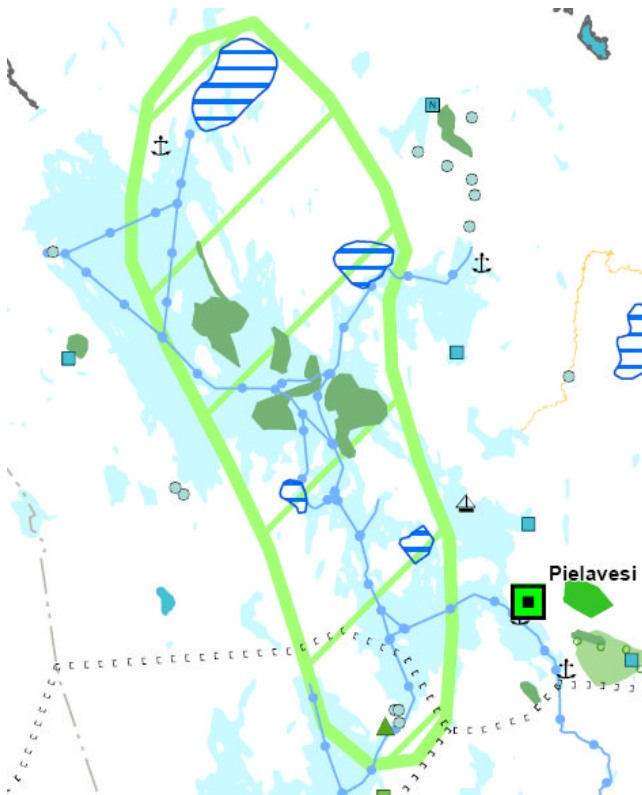
Vuorelta (Väisälänmäeltä)". Myös hänen veljensä, taiteilija Antti Halonen haki mäeltä maisema-aiheita monta kertaa, viimeksi 1920-luvulla.

Ylä-Savon maakunta-kaavassa alueelle on osoitettu mm. seuraavia aluevarauksia: ma 24.531, MA 24.536, MA 24.535, VL 24.433, VL 24.432, SR 24.604.

Kuva: Maisema Väisälänmäeltä / Pekka Halonen

Pielavesi

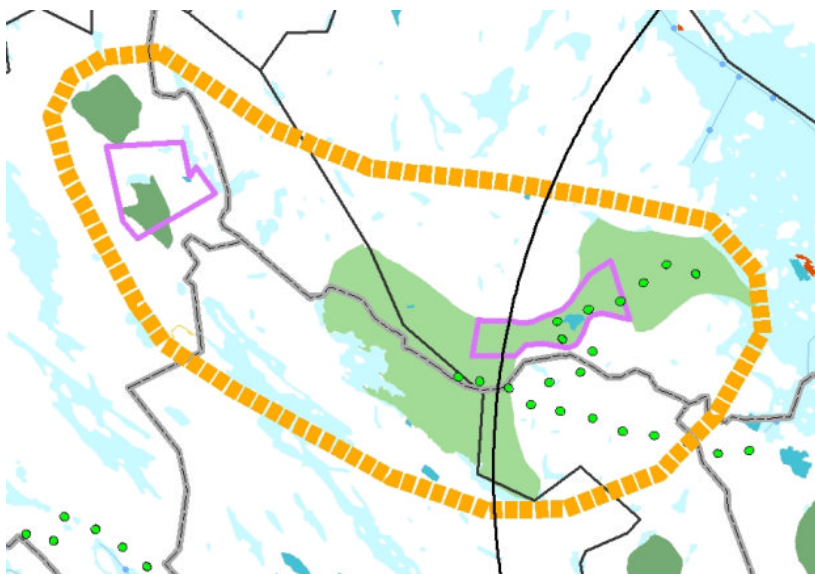

Vyöhykkeen ytimen muodostaa Pielaveden upea saaristo veneilyreitteineen. Reitit yhdistävät järvi-alueen eri osissa sijaitsevia kulttuurihistoriallisesti arvokkaita alueita ja maisema-alueita. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaista alueista on tunnetuin Pielaveden kirkonkylän edustalla sijaitseva Kirkkoniemi.

Ylä-Savon maakuntakaavassa vyöhykkeelle on osoitettu mm. seuraavat aluevaraukset: sr 25.531, RM 25.332, sr 25.532, ma 25.537, ma 25.534, ma 25.536, MU 25.274.

Alue esitetään osoitettavaksi maakunta-kaavassa virkistysvyöhykkeenä.

Suovu-Palonen-Riuttala

Vyöhyke sijaitsee kokonaisuudessaan Kuopion seudun maakuntakaava-alueella. Alueen veto-voima perustuu laajan alueen tarjoamiin ulkoilumahdollisuuksiin aivan Kuopion läheisyydessä. Suovu-Palosen alue on kuopio-laisten suosimaa marjastus- ja sienestysaluetta. Alueelle tullaan paljon myös pelkästään patikoi-maan sinne rakennettujen ulkoilureittien johdosta. Suovu-Palosen alueella on myös historiallista taustaa, sillä vielä viime vuosisadan alkupuolella alueella sijaitsi sahalaitos. Palosen alue on tunnettu hiljaisuudestaan,

minkä osoituksena alueelle on kaavassa osoitettu tätä kuvaava merkintä. Riuttala on tunnettu talonpoikaismuseona. Alueita yhdistävät ulkoilureitit.

Kuopion seudun maakuntakaavassa vyöhykkeelle on osoitettu mm. seuraavia aluevarauksia: MU 11.271, MU 32.286, hil 11.002, hil 32.001, SL 11.593, SL 11.504, MY 32.292, MY 32.293, SR 32.608. Ku

Riuttalan talonpoikaismuseo / KUVA: RIUTTALAN TALONPOIKAISKULTTUURIN SUOJELUSÄÄTIÖ

Leppävirran- Konnuksen alue

Vyöhyke sijaitsee kokonaisuudessaan Leppävirran kunnan alueella ja kattaa Leppävirran kirkonkylästä pohjoiseen Konnuksen kanava-alueet ja sen yläpuolisen saaristoalueen. Alue painottuu veneilyyn ja vesimatkailuun, mutta palvelee myös automatkailijoita. Vyöhyke muodostuu aivan kirkonkylän kupeesta lähtevästä virkistys-, suojelu- ja retkeily-alueiden ketjusta, joka sisältää kanava-alueita ympäristöineen, golfkentän, Konnuksen koskikalastusalueen jne.

Varkauden seudun pohjoisosan seutukaavassa alueelle on osoitettu mm. seuraavia aluevarauksia: VL 433, MU 271, VL 432, MU 261, RM 332, S 552, SL 502, SL 550, MU 283.

Konnuksen kanava-alue / Kuva: Leppävirran kunta

